

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

129
16012008

Biroul permanent al Senatului
Bp. 641 1-28.01.2008

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Lege pentru liniștea românilor și a României*, inițiată de domnul senator Gheorghe Funar din Grupul parlamentar al PRM (Bp. 641/2007).

I. Principalele reglementări

Din Expunerea de motive rezultă că se propun spre dezbateră și aprobare un set de reglementări în scopul evitării unor conflicte grave în țară, „*dar mai ales pentru a respecta Constituția României și pentru a se înlătura privilegiile acordate etnicilor maghiari conduși de UDMR și Ungaria*”.

Printre soluțiile legislative propuse se numără următoarele:

- interzicerea partidelor politice constituite pe criterii etnice;
- interdicția pentru membrii UDMR să facă parte din Guvern și să ocupe funcții de demnitate publică;
- interzicerea separatismului școlar pe criterii etnice;
- interzicerea emisiunilor în limba maghiară la studiourile publice de radio și televiziune;
- interzicerea denumirilor de localități înscrise în limba maghiară;
- verificarea legalității restituirilor de imobile aparținând etnicilor maghiari.

II. Propuneri și observații

1. Propunerea legislativă nu respectă principiile dreptului comunitar, al dreptului internațional, în ansamblu, precum și cele constituționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, încalcă normele de drept consacrate în materia drepturilor omului: *Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Convenția Internațională a Muncii, Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa și Tratatul asupra Uniunii Europene.*

Menționăm faptul că această inițiativă legislativă încalcă instrumentele juridice internaționale privind drepturile omului.

Primul articol al Declarației Universale a Drepturilor Omului din 1948 proclamă universalitatea recunoașterii și apărării drepturilor omului și impune în mod necesar aplicarea lor egală pentru toți indivizii: *"Toate ființele se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi"*. Aceasta înseamnă că drepturile și libertățile fundamentale sunt recunoscute tuturor indivizilor, fără nici o deosebire, oricare ar fi izvorul ei, adică fără nici o discriminare.

Art. 2 paragraful 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, prevede că *„fiecare se poate prevala de toate drepturile și de toate libertățile pe care ea le proclamă, fără nici o deosebire, în special de (...) limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de originea sa națională sau socială, (...)sau care ar decurge din orice altă situație”*.

Actul internațional fundamental la care am făcut referire proclamă dreptul oricărei persoane de a participa la conducerea treburilor publice ale țării, al cărei cetățean este, dreptul de a avea acces, în condiții de egalitate, fără nici o discriminare, la funcțiile publice, precum și dreptul de exprimare, dreptul la asociere (art.19-20).

De asemenea, se încalcă *Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice*, ratificat de România, care la art. 25 stipulează: *"Orice cetățean are dreptul și posibilitatea, fără niciuna dintre discriminările la care se referă art.2 și fără restricții nerezonabile:*

a) *de a lua parte la conducerea treburilor publice, fie direct, prin intermediul unor reprezentanți liber aleși;*

b) *de a alege și de a fi ales, în cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal și egal și cu scrutin secret, asigurând exprimarea liberă a voinței alegătorilor;*

c) *de a avea acces, în condiții generale de egalitate la funcțiile publice din țara sa"*. Art. 26 din același act prevede: *„Toate persoanele sunt egale*

din partea legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare”.

În Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată prin Legea nr. 30/1994, la art. 14 se prevede: *„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.* Diferența de tratament devine discriminare, în sensul art.14 din Convenție, atunci când autoritățile statale *„introduc distincții între situațiile analoge și comparabile”*, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.

2. Statele membre UE consideră că recunoașterea drepturilor persoanelor aparținând unei minorități naționale în interiorul unui stat și protecția internațională a acestor drepturi sunt singurele susceptibile să pună capăt înfruntărilor etnice și să contribuie astfel la garantarea dreptății, democrației, stabilității și păcii. În acest sens au fost adoptate o serie de convenții, protocoale și tratate internaționale.

Un rol deosebit în recunoașterea acestor drepturi l-a avut *Recomandarea nr. 1201/1993 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la drepturile minorităților* din care reiese că:

„- apartenența la o minoritate națională reprezintă libera opțiune a persoanei (art. 2 pct. 1);

- orice persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul la egalitate în fața legii. Orice discriminare întemeiată pe apartenențe unei persoane la o minoritate națională este interzisă (art. 4);

- toate persoanele aparținând unei minorități naționale au dreptul de a crea propriile lor organizații, inclusiv partide politice (art.6);

- orice persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul de a utiliza liber limba sa maternă în mod privat ca și în public, atât oral cât și în scris. Acest drept se aplică și utilizării limbii minoritare în publicații și în domeniul audio-vizualului (art. 7 pct.1);

- în regiunile cu implantare substanțială a unei minorități naționale, persoanele aparținând acestei minorități au dreptul să utilizeze limba maternă în contactele lor cu autoritățile administrative, ca și în procedurile în fața tribunalelor și instanțelor judecătorești (art. 7 pct.3);

- în regiunile cu implantare substanțială a unei minorități naționale, persoanele aparținând acestei minorități au dreptul la prezentarea în limba lor a denumirilor locale, însemnelor, inscripțiilor și altor informații analoge expuse vederii publice. Aceasta nu poate împiedica autoritățile locale de a afișa informațiile menționate mai sus în limba (sau limbile) oficială (oficiale) statului (art.7 pct.4);

- orice persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul de a învăța limba sa maternă și de a primi învățatură în limba maternă într-un număr adecvat de școli și așezăminte de învățământ public și de educație, a căror localizare trebuie să țină cont de repartitia geografică a minorității (art. 8 pct.1);

- persoanele aparținând unei minorități naționale au dreptul de a crea și de a administra propriile lor școli și așezăminte de învățământ și de educație în cadrul sistemului juridic al statului (art. 8 pct.2) ”.

3. Inițiativa legislativă cuprinde norme discriminatorii ce contravin normelor constituționale care protejează drepturile și libertățile cetățenilor, interzicerea oricăror discriminări, apartenența la o minoritate națională și aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale statuate și garantate prin dispozițiile constituționale și consacrate în sistemul nostru juridic, în care principiile și celelalte norme general admise ale dreptului internațional în materie sunt valorificate și răspund exigențelor acestora.

Astfel, prevederile propuse sunt în conflict direct și, deci contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3), art.6, art. 16, art.30, art.32 alin.(3), art.33 alin. (3), art. 37, art.40, art.41 alin.(1) art. 44.

Orice demers trebuie reanalizat în concordanță cu garanțiile și principiile unui stat democratic, nefiind posibilă încălcarea principiilor de bază ale instituției drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor: egalitatea în drepturi, libertatea de exprimare, dreptul la asociere, dreptul de proprietate privată.

În sprijinul celor menționate cu privire la încălcarea dispozițiilor constituționale subliniem următoarele:

Art.6 din Legea fundamentală reglementează *dreptul la identitate*:

„(1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;

(2) Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.

Art. 30 instituie *principiul libertății de exprimare*.

Art. 32 alin.(3) statuează: „*Dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege*”;

Art. 33 alin.(3) prevede: „*Statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale....*”, conținutul normativ complex al textului constituțional apărând ca o obligație de abținere din partea statului de a aduce vreo atingere posibilității oricărei persoane de a accede la valorile culturii naționale, inclusiv cea a minorităților naționale;

Art. 40 alin.(1) consacră un drept fundamental, *dreptul la asociere*: „*Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere*;

Art. 120 din Constituția României, republicată, care consacră dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale din unitățile administrativ – teritoriale în care aceștia au o pondere semnificativă, de a folosi limba minorității respective în scris și oral, în relațiile cu autoritățile administrației publice locale.

În contextul celor prezentate, *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată*, prevede la art. 2 alin. (1) „*(...) prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

4. Uniunea Democratică a Maghiarilor din România reprezintă o asociație ce s-a constituit în condițiile *Legii nr. 21/1924*, regimul juridic al asociațiilor și fundațiilor fiind în prezent cel stabilit de prevederile *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații* și care, la art. 56 alin. (1), prevede că „*asociația se dizolvă prin hotărâre judecătorească, la cererea oricărei persoane interesate*:

a) *când scopul sau activitatea asociației a devenit ilicită sau contrară ordinii publice*;

b) *când realizarea scopului este urmărită prin mijloace ilicite sau contrare ordinii publice*;

c) *când asociația urmărește un alt scop decât cel pentru care s-a constituit*".

Drept urmare, în măsura în care se constată că activitatea acestei organizații intră sub incidența dispozițiilor susmenționate, ea poate fi dizolvată pe cale judecătorească, fără a fi nevoie de promovarea unui act normativ care să sancționeze membrii acesteia, indiferent dacă ei, ca persoane fizice au săvârșit sau nu faptele care sunt invocate de către autorii inițiativei legislative pentru susținerea acestui demers.

De asemenea, în ipoteza în care anumite persoane fizice săvârșesc fapte ce intră sub incidența dispozițiilor art.166¹ – *Acțiuni împotriva ordinii constituționale* din Codul penal, ele vor putea fi sancționate potrivit acestor dispoziții penale.

Este adevărat că în decursul timpului scurs de la Revoluția din Decembrie 1989 au fost consemnate unele manifestări iredentiste care promovează separatismul teritorial pe criterii etnice, dar măsurile preconizate sunt nejustificate deoarece, pe de o parte, orice demers trebuie realizat în concordanță cu garanțiile și principiile unui stat democratic, nefiind posibilă înlăturarea unei ilegalități printr-o altă ilegalitate, iar pe de altă parte se promovează o culpabilizare globală, făcută pe criteriu etnic, și care ar avea ca efect și nesocotirea prezumției de nevinovăție garantată de art.23 alin. (11) din Constituția României, republicată.

Asemenea aspecte prezentate apar ca inacceptabile din perspectiva implicit a interpretării că, o dată menționate, ar fi de domeniul evidenței că pentru o anumită categorie de cetățeni sunt valabile alte reguli ori norme juridice, din afara sistemului nostru de drept, ceea ce pune sub semnul îndoielii, acțiunile concrete de aplicare și respectare a legii. Ar fi astfel afectat însuși principiul constituțional al respectării legilor, prevăzut de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, principiu care impune cetățenilor, deopotrivă, aplicarea legilor și respectarea lor, principiul legalității asigurând ordinea de drept.

Promovarea egalității nu necesită, în special, adoptarea unor măsuri pozitive, ci măsuri al căror scop este adaptarea organizării societății spre o mai corectă împărțire a rolurilor; nu înseamnă doar realizarea unor programe și resurse accesibile cetățenilor, ci mai degrabă presupune mobilizarea simultană a instrumentelor legale, a resurselor financiare și a abilităților analitice și organizaționale ale tuturor actorilor și instituțiilor implicate, cu scopul de a introduce în toate domeniile dorința de a construi o relaționare bazată pe principiile egalității de șanse, echității sociale, diversității și nediscriminării.

Domeniul de aplicare a legislației privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare are în vedere în special protejarea dreptului la demnitate personală, accesul la educație, accesul la servicii publice administrative, juridice, de sănătate și de asistență socială, dreptul la bunuri și servicii, libertatea de circulație, dreptul la libera alegere a domiciliului și accesul în locuri publice, egalitate în activitatea economică, în materie de angajare, profesie și securitate socială.

5. Propunerea legislativă încalcă prevederile Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa, semnat la Roma la 29 octombrie 2004 (art.1-2), precum și valorile și obiectivele Uniunii Europene proclamate în principiile și prevederile Tratatului instituind Comunitatea Europeană (TCE) (art.13), documente fundamentale ce consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor Uniunii, interzicerea oricărei discriminări bazate pe origini etnice, limbă, opinii politice sau orice altă opinie, apartenență la o minoritate națională.

Ultima rezoluție a Parlamentului European, adoptată la 15.11.2007, *„respinge principiul responsabilității colective și reafirmă cu tărie necesitatea luptei împotriva tuturor formelor de rasism și xenofobie și a tuturor formelor de discriminare și stigmatizare bazate pe naționalitate și origine etnică, așa cum sunt indicate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TARICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului